

پس از فروپاشی امپراتوری‌های اقتدارگرا، استقرار اندیشه «تحدید و کنترل قدرت حکومت توسط مردم» به جای ایده کهن «حق الهی پادشاهان» نمود می‌یابد. اندیشه‌های فردگرایانه عصر روشن‌گری راه را برای رهایی انسان از هر قدرتی غیر از عقل هموار کرد. از همین جا بود که با فروپاشی دولت‌های مطلقه و تجزیه آن‌ها به قدرت سیاسی و قدرت اجتماعی به اقتدار سیاسی ناشی از وراثت و حقوق الهی امپراتوران پایان داده شد و با تمایز میان جامعه و دولت، دولت بازتابی از علایق جامعه به شمار آمد. بدین ترتیب، زمینه حاکمیت مردمی که «ملت» نام گرفت، فراهم آمد. از این رهگذر، الگوی سیاسی ملت و دولت پدید آمد. این ملت برای مرزبندی میان خود و سایرین به تبیین هویت و شخصیت خود در مقابل «غیر خود» پرداخت. الگوی دولت جمهوری محصول این فرایند تاریخی است.

جمهوریت دو سوئه دارد: مهم‌ترین سوئه که جمهوریت را با آن می‌شناسند «حق حاکمیت مردم بر سرنوشت سیاسی و اجتماعی خودشان» است. قاطبه مردم، حکمرانان را مستقیم یا غیرمستقیم برمی‌گزینند؛ اما جمهوریت سوئه‌های دیگری نیز دارد که شاید پیش‌نیاز آن یا مقدمه واجب برای آن به شمار آیند و «جمهور» از آن جمله است. جمهور بنیاد جمهوری است و نباید از آن غافل ماند. جمهور یا همان قاطبه مردم، هنگامی تحقق می‌یابد که از ملاط‌هویت انسجام‌یافته‌ای برخوردار باشد و الای شود «جماعت غیر باهم». در جهان امروز جمهوری‌های متنوعی وجود دارند: از جمهوری‌های فروپاشیده یا ناجمهوری‌ها که دولت‌های ضعیف و بی‌ثبات و جمهور نا همگن با هویت چندپاره دارند و نمونه‌های آن در آفریقا و آسیا کم نیستند؛ مانند لیبی پس از قذافی و افغانستان پیش از طالبان، تا جمهوری‌های اقتدارگرا و توتالیتر که دولت‌های قوی‌تر و جمهور ضعیف‌تری دارند؛ مانند لیبی زمان قذافی و مواردی که در آمریکای لاتین مشاهده شده است. سرانجام جمهوری‌های خوش‌اندام و دمکراتیک، که بسیارند. خوش‌اندام‌ترین جمهوری‌ها از امتیاز «جمهور منسجم» برخوردارند و مردمی که «اراده با هم زیستن» دارند. به قول امیل بوترو: «عرق یا حس ملی از میل و علاقه مردم به زندگی با یکدیگر، تجلیل و ستایش خاطرات مشترک و تلاش در راه هدف‌های مشترک سرچشمه می‌گیرد».

هویت جمهوری خوش‌اندام ناشی از هویت جمهور آن است. جمهور انسجام‌یافته‌ای که فرهنگ سیاسی همگن دارد و میان منابع هویتی متعدد خود سازگاری ایجاد می‌کند، ارزش‌ها و منافع ملی را بیش از علائق فروملی ترجیح می‌دهد، ملت درون دولت است و مسئول و مشارکت‌جو بر پایه